

แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF QUALITY PRIMARY
SCHOOLS UDON THANI PRIMARY EDUCATION AREA
OFFICE, DISTRICT 4



¹ปณณวิชญ์ โขษิตเจริญรัตน์, ²พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ, ³ธีระพล เพ็งจันทร์

¹Pannawit Khositcharoenrat, ²Patcharin Chompuwiset and ³Teerapol Pengchan

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย
Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹64120605133@udru.ac.th

Received: October 19, 2024; **Revised :**November 27, 2024; **Accepted :**December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) ออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา การดำเนินการวิจัยและออกแบบ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) คือ การศึกษาองค์ประกอบ และออกแบบแนวทาง ของกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมจำนวน 6 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ การวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินแนวทาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับ

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ประถมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และ 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านการประกันคุณภาพ 5) ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 6) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมขององค์ประกอบภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ได้ทั้งหมด 6 ด้าน 50 แนวทาง และประเมินแนวทางที่ได้จากการออกแบบได้ผลว่า ด้านความเหมาะสมมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียนคุณภาพ, ระดับประถมศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

Abstract

The purpose of this research was to study 1) the elements 2) design and evaluate the guidelines for the management of quality schools at the primary level. The research and design process was divided into two phases using Mixed Methods Research, which is the study of the elements and design of guidelines of a sample from recognized educational institutions and best practices. The research was a semi-structured interview. The tools used in the research are interviews and guideline assessments to use the information obtained from the interviews to analyze the confirmatory elements of experts. 5 people assessed the suitability. Feasibility of Primary Quality School Management Guidelines Based on the analysis of the data by finding the mean and standard deviation. The results of the research showed that. 1. Elements of quality school management at the primary level There are 6 components: 1) environment, 2) leadership of administrators, and 3) participation, 4) quality assurance, 5) emphasis on learners, and 6) school-based management. The average suitability of the overall composition is the highest level. 2. Design and evaluate the guidelines for the management of quality schools at the primary level under the Udon Thani Primary Education Area Office, District 4 in 6 aspects and 50 guidelines, and evaluate the guidelines obtained from the design.

Keywords: Quality School Management, Primary Level, Udon Thani Primary Education Area Office, District 4

บทนำ

แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพ คือการยกระดับสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือโรงเรียนให้มีคุณภาพ มีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านโรงเรียน ด้านผู้เรียน ด้านครูในการจัดการเรียนการสอน มีความร่วมมือของผู้ปกครอง และโรงเรียน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครอง และด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ มีอำนาจหน้าที่ในการกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการและงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพจนเกิดคุณภาพ และผลที่เกิดจากกระบวนการบริหารสามารถเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่น ได้นำไปปรับใช้ในการบริหารให้เกิดคุณภาพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565:1) ซึ่ง การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องมีการพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยคือตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผน คือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559: 15)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มี โครงการหรือนโยบายที่ส่งผลให้เกิดโรงเรียนคุณภาพ ยังพบปัญหาในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ ในระดับสถานศึกษาองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน คือ องค์ประกอบความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 14 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้ 1) จะต้องมีสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ และมีจำนวนเพียงพอ 3) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน 4) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 5) สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย 6) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย 7) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน 8) การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 9) การจัดบรรยากาศเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 10) การบริหารจัดการดีใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม 11) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน 12) ผู้เรียนมีคุณภาพมีมาตรฐาน มีพัฒนาการในทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้ 13) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน 14) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น อารุง จันทวานิช, 2547 : 13 - 14) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เต็มดวง จานงค์ (2550: ก) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านหลักสูตร

สถานศึกษา 4) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 6) ด้านการประกันคุณภาพ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมไปถึงทิศทางการขับเคลื่อนโครงการเพื่อยกระดับสถานศึกษา โดยอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานและจุดเน้น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความปลอดภัยของผู้เรียน 2) ระบบประกันคุณภาพ 3) การพัฒนาครู 4) การเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล 6) การนิเทศกำกับและติดตาม 7) Big Data 8) ทิศทางการพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565: เว็บไซต์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่า การการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อโรงเรียนและสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะออกแบบแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา ทางด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านโรงเรียนและด้านผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่เชื่อมั่นเชื่อถือต่อชุมชน และเป็นกรณีศึกษาต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่นต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับ องค์ประกอบและแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 143 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,593 คน (อพเดทจากเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยการใช้ตารางของ (Krejcie & Morgan) จำนวน 53 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 318 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดและสถานศึกษาเป็นหน่วยของการสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีองค์ประกอบที่ศึกษา มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม
- 2) ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ
- 3) ด้านการมีส่วนร่วม
- 4) ด้านการประกันคุณภาพ
- 5) ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา และเอกสารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนคุณภาพ แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 สรุปวิเคราะห์แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา ตามตารางสังเคราะห์ ดังต่อไปนี้

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิด Purkey (1983: 427-452), Chantavanich (2004:138), Chamnong (2007: อ้างถึงใน บุญส่ง งามอาจ 2565: 549), อารุง จันทวานิช (2547:13-14), จามจุรี จำเมือง และคณะ (2550: 42), เต็มดวง จำนงค์ (2550 :ก),

ทิวัดต์ ศรีดำรงค์ (2556: 52-60), และกระทรวงศึกษาธิการ, (2565: เว็บไซต์) ผู้วิจัยจึงได้เลือกนำเสนอตัวชี้วัดที่มีความถี่สูง 4 คะแนนขึ้นไป จึงเรียงจากมากไปน้อย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) ด้านการประกันคุณภาพ 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านการมีส่วนร่วม องค์กรประกอบนำไปสู่โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โดยมีรายละเอียดขององค์กรประกอบ ได้ดังนี้

องค์กรประกอบในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา มีองค์กรประกอบ 6 ด้าน คือ 1) ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มี 9 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 7 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการประกันคุณภาพ มี 8 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม มี 8 ตัวบ่งชี้ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วม มี 10 ตัวบ่งชี้

2. การออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 สรุปได้ดังนี้

2.1 การออกแบบแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย

2.1.1 ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดเนื้อหา กิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ตามสถานการณ์ ที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ตามสติปัญญาของผู้เรียน 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้สอนที่จะเน้นในเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้กระบวนการให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดและการทำ 5) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวก สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 6) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ 7) ผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองเป็นไปตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ 8) ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครู ต่อนักเรียน และต่อเพื่อน

2.1.2 ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการเตรียมความพร้อม 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุม ดูแล กำกับ ติดตาม 3) ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย อุดมการณ์ที่แน่ชัด 4) ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน 5) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในด้านการบริหาร 6) ผู้บริหารสถานศึกษา มีบุคลิกภาพทางด้านร่างกายที่ดี เช่น แต่งกายดี ทำท่างานวางตัวดี เป็นแบบอย่างที่ดี 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิกภาพทางด้านอารมณ์สังคมที่ดี เช่น วาจาดี สุภาพ ร่าเริง แจ่มใส 8) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ใจ

กว้าง รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 9) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง

2.1.3 ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้แก่ 1) สถานศึกษาให้ความสำคัญในการใช้พื้นที่ของตนเองเป็นฐาน 2) สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการบริหารให้โรงเรียนได้ประโยชน์สูงสุด 3) สถานศึกษามีการขับเคลื่อนพัฒนายุทธศาสตร์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) สถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ 5) สถานศึกษามีการระดมความคิดเห็น ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน เขตพื้นที่ การศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ 6) สถานศึกษาได้ร่วมกันวางแผน พัฒนา ปรับปรุง สถานศึกษาได้อย่างอิสระ 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

2.1.4 ด้านการประกันคุณภาพ ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) สถานศึกษาได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) สถานศึกษาได้มีการประเมินผลการศึกษาภายในของสถานศึกษา 5) สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา 6) สถานศึกษาได้มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน 7) สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา 8) สถานศึกษาได้มีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.1.5 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ได้แก่ 1) สถานศึกษามีสิ่งแวดลอม สภาพแวดล้อม มีบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม 2) สถานศึกษามีสิ่งแวดลอม สภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา 3) สถานศึกษามีอาคารสถานที่ที่มีความสะอาด สวยงาม และมีความปลอดภัย 4) สถานศึกษามีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ วัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่ทันสมัย 5) สถานศึกษามีระบบสารสนเทศที่ใช้ในการสื่อสารที่สะดวกมีความรวดเร็ว ทันเวลา ทันเหตุการณ์ 6) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ 7) สถานศึกษามีทรัพยากรทางการศึกษาในการสนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษา 8) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สิ่งแวดลอม ในการจูงใจให้ผู้เรียนได้ใฝ่หาความรู้ มีความรู้ที่เพิ่มพูนเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

2.1.6 ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้ร่วมกันระดมความคิดเห็น ระดมทรัพยากร สนับสนุนกัน ช่วยเหลือกัน ในการพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ 2) ผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีการวางแผน การดำเนินงานร่วมกัน 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีประเมินติดตามผลของการดำเนินงานร่วมกัน 4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานนั้นได้มีส่วนร่วมมากที่สุดและมีการจัดสร้างบรรยากาศแบบการมีส่วนร่วมในการทำงานที่ดี 5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีความเชื่อใจ และไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา 6) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีการจัดให้มีระบบการสื่อสารแบบปลายเปิด และมีการแลกเปลี่ยนอภิปรายข้อมูลของประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน 7) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจด้วยกัน 8) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษาได้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน 9) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษามีความเพียรกันเอง สนใจและเปิดใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานหรือ ผู้ใต้บังคับบัญชา 10) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันในการทำงาน

ผลการยืนยันและแปลผลแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในมุมมองผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันผลให้ใช้ได้ทุกแนวทาง คิดเป็นร้อยละ 100.00

2.2 การประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้แบบประเมินแนวทางการวิจัย ในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า

2.2.1 การประเมินแนวทางด้านความเหมาะสมของแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.2.2 การประเมินแนวทางด้านความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า 6 ด้าน 50 แนวทาง คือ 1) ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 3) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) ด้านการประกันคุณภาพ 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม และ 6) ด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อารุง จันทวานิช, 2547 : 13 - 14) องค์ประกอบความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 14 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้ 1) จะต้องมียสภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ และมีจำนวนเพียงพอ 3) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน 4) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 5) สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย 6) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย 7) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน 8) การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 9) การจัดบรรยากาศเรียนรู้อื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 10) การบริหารจัดการดีใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม 11) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน 12) ผู้เรียนมีคุณภาพมีมาตรฐาน มีพัฒนาการในทุกด้านเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้ 13) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน 14) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น เต็มดวง จำนวนัก (2550: ก) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนคุณภาพ ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 6) ด้านการประกันคุณภาพ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. การออกแบบและประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดังต่อไปนี้

2.1 การออกแบบแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

2.1.1 ด้านสภาพแวดล้อม สถานศึกษามีทรัพยากรทางการศึกษาในการสนับสนุนส่งเสริม การจัดการศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อม ปรับปรุงพัฒนา อาคารสถานที่ ให้มีความสะอาด สวยงาม และปลอดภัย สอดคล้องกับ (มาร์สเด็น Marsden, , 2006 : 116 - A อังไฉ จิราพร เครือแวงมน, 2562 และ อารียา สดาร์ตัน, 2556 : 59) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในด้านความปลอดภัยทางสิ่งแวดล้อม และความเป็นระเบียบของเด็กยากจนในโรงเรียนทางทิศใต้ของแคลิฟอร์เนีย โดยทำการเก็บตัวอย่างในกลุ่มนักเรียนจำนวน 256 คน ใน 10 โรงเรียน

ซึ่งพบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมในห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสำเร็จของนักเรียน แต่พฤติกรรมของนักเรียนที่ยากจน มีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนในการรักษาระเบียบวินัยอย่างดี

2.1.2 ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย อุดมการณ์ที่แน่วแน่ ชัด กล้าคิด กล้าทำ กล้านำการเปลี่ยนแปลง มีการควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล มีการส่งเสริมสนับสนุน อำนาจความสะดวกในทุก ๆ ด้าน และบุคลากรพัฒนาตนเองอย่างอิสระ สอดคล้องกับ นฤมล มณีแดง และ สมใจ สืบเสาะ (2566) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบที่ชัดเจนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงกล้าที่จะตัดสินใจและพัฒนาการบริหารงานวิชาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานและมีการนิเทศ กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง

2.1.3 ด้านการมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนได้เสียในสถานศึกษาได้ร่วมกันวางแผนการทำงาน การดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผลร่วมกัน มีการสนับสนุนช่วยเหลือ รับฟังความคิดเห็นกัน จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และ พิภพ วังเงิน (2566) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. ในด้านผู้ปกครองและชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเสนอแนวคิด วางแผน ติดตาม การพัฒนาสถานศึกษา จัดการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างครู มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สนับสนุนทรัพยากร บุคลากร แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1.4 ด้านการประกันคุณภาพ สถานศึกษาได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการจัดทำแผนพัฒนาการดำเนินงาน การประเมินผลการศึกษาภายในและภายนอก รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) มีการตรวจสอบคุณภาพ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตาม และการพัฒนาสถานศึกษาคุณภาพตามมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ แพททริค และ จอห์น (Patric & John, 1997: 11-12) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในการเพิ่มลักษณะรูปแบบในการตรวจสอบมาตรฐาน โดยรูปแบบการประกันคุณภาพของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย แต่ละสถาบันส่วนมากจะใช้การปฏิบัติตามการตรวจสอบมาตรฐาน โดยใช้การตรวจสอบด้านวัฒนธรรม และการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน รวมทั้งตรวจสอบพื้นฐาน ค่านิยมของสถาบันส่วนตัวด้านการ

ประเมินผล มีการพัฒนาการประเมินผล การควบคุมการตรวจสอบ และนโยบายโครงสร้างที่เปลี่ยนไป ได้สอดคล้องกับ มาหะมะบาคอรี มาซอ (2564 : 113) การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ จำนวน 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และ 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด

2.1.5 ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการจัดเนื้อหาการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ตามสถานการณ์ ที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ตามสติปัญญาของของผู้เรียน ตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ ที่จะเน้นในเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการคิดและการทำ ครูผู้สอนมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะมีหน้าที่ชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ จีราพร เครือแวงมน (2562: 138- 139) การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. 1) ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม อาคารเรียนห้องเรียน เป็นสัดส่วน มีระเบียบ มีความเหมาะสม อากาศถ่ายเทได้สะดวก สะอาด มีความปลอดภัย และเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ จัดทำหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ มีกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการบริหาร ได้กำหนดโครงสร้างการบริหาร มอบหมายงาน สั่งการอย่างชัดเจน มีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัย มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษา

2.1.6 ด้านการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สถานศึกษามีการระดมความคิดวางแผน พัฒนาปรับปรุง มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ มีการขับเคลื่อนพัฒนายุทธศาสตร์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และให้ความสำคัญในการใช้พื้นที่ของตนเองเป็นฐาน สอดคล้องกับ กิตติพงษ์ ลาภญาติ (2565 : 121 -123) แนวทางการบริหารโดยใช้

โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 1) ด้านการกระจายอำนาจ การส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา ผ่านการปฏิบัติหน้าที่ การประเมินตนเอง และมีโอกาสทำหน้าที่พิจารณาความดีความชอบของสถานศึกษาตามความเหมาะสม คณะกรรมการสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบและดูแลการทำงาน การใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา 2) การบริหารตนเอง มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรเป็นผู้นำตามเหมาะสมกับสภาพงานในฝ่าย มีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นำทรัพยากรมาใช้อย่างคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของชุมชน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการให้ความสำคัญกับความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา พัฒนาความเป็นผู้นำในการประสานความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและสถานศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา 4) การตรวจและถ่วงดุล มีการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดการประชุมผู้ปกครองเพื่อรายงานความสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา จัดทำรายงานการดำเนินงานตามแผนงานโครงการผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัดเผยแพร่ต่อสาธารณชน และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2 การประเมินแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดังต่อไปนี้

2.2.1 การประเมินแนวทางด้านความเหมาะสมของแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.2.2 การประเมินแนวทางด้านความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สอดคล้องกับ ทนงศักดิ์ โพธิ์เกต. (2563 : 34 - 51). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และ ความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบการบริหารในองค์ประกอบ 3 คือ องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ 7 องค์ประกอบ 41 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพของครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 4 สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ประกอบที่ 5 สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา องค์ประกอบที่ 7 ภาควิชาเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้ คือแนวทางการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา ทางด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านโรงเรียนและด้านผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่เชื่อมั่นเชื่อถือต่อชุมชน และเป็นกรณีศึกษาต้นแบบให้กับสถานศึกษาในการบริหารโรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางพัฒนา“โรงเรียนคุณภาพ”ตามนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2565, จาก

<https://www.moe.go.th/360guidelines-developing-quality>.

กิตติพงษ์ ลาญาติ. (2565 : 121 -123). แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จามจรี จาเมือง และคณะ. (2550). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง.

จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และ พิภพ วังเงิน. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 19-35.

จิราพร เครือแวงมน. (2562: 138- 139). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทนงศักดิ์ โพธิ์เกต. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(1), 34 - 51.
- ทิวัฒน์ ศรีดำรงค์. (2556). การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 10(18), 52-60.
- นฤมล มณีแดง และ สมใจ สืบเสาะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 172-187.
- บุญส่ง งามอาจ. (2565). องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นโรงเรียนคุณภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กของรัฐ. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(46), 549.
- แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). (2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- มาหะมะบาคอรี มาซอ. (2564). การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 3.บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อารียา สตาร์ตัน. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักเขตราชเทวี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำรุง จันทรวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่...โรงเรียนคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค. 13 -14.
- Chamnong, T. (2007). Factors Affecting Success in School Management, Quality of Schools Under the Bangkok Metropolitan Administration[Master's Thesis, Thepsatri Rajabhat University.
- Chantavanich, A. (2004). Guidelines on the Best Practice for Quality Schools. Office of the Education Council, Ministry of Education. 138.
<http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/138-file.pdf>
- Purkey, S.C. (1983). *Effective Schools : A Review. Elementary School Journal*.
Quoted in Wayne K Hoy, and Cecil G Miskel. Educational administration : Theory, Research, and Practice. 6th ed. New York : McGraw-Hill.